

Komendant

2017-05-09

Chełm, dnia 28 kwietnia 2017r.

Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej
im. 27 Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej

Egz. nr 2...

17A - NK - 23322/17
28.04.2017

P. mjr Lysomirska

28.04.2017

Pan pplk SG Robert BRYCHLIK
Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Dorohusku

SPRAWOZDANIE

z kontroli na temat: „Realizacja czynności od momentu ujawnienia zdarzenia, związanego z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów do momentu przekazania ich do II linii celem wszczęcia właściwego postępowania” zrealizowanej w trybie uproszczonym w Placówce Straży Granicznej w Dorohusku¹, m. Berdyszcze, 22-175 Dorohusk, nieprzewidzianej okresowym planem kontroli.

Kontrolę, na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej², przeprowadził w terminie od 13 stycznia do 31 marca 2017r. zespół kontrolerów w składzie:

kierownik zespołu:

- mjr SG Elżbieta LYSOMIRSKA - starszy specjalista Wydziału Kontroli NOSG, upoważnienie nr 1/2017 z dnia 13.01.2017r.;

członkowie:

- kpt. SG Monika PIEKARSKA - starszy specjalista Wydziału Kontroli NOSG, upoważnienie nr 2/2017 z dnia 13.01.2017r.,
- kpt. SG Grzegorz JURAK - starszy specjalista Wydziału Kontroli NOSG, upoważnienie nr 3/2017 z dnia 13.01.2017r.
- por. SG Andrzej SZAWUŁA - starszy specjalista Sekcji Służby Granicznej Wydziału Granicznego NOSG, upoważnienie nr 4/2017 z dnia 13.01.2017r.,
- st. chor. SG Katarzyna KIJĄNCZUK - specjalista Sekcji Koordynacji i Nadzoru Wydziału Operacyjno-Śledczego NOSG, upoważnienie nr 5/2017r.

Czynności kontrolne w siedzibie Placówki Straży Granicznej w Dorohusku realizowane były w dniach 02.02.2017r. i 14.03.2017r. Poza siedzibą jednostki kontrolowanej, tj. w pomieszczeniach Wydziału Kontroli w dniach: 25-27.01.2017r., 30.01-03.02.2017r., 06-10.02.2017r., 13.02.2017r., 15-17.02.2017r., 20-23.02.2017r., 27-28.02.2017r., 01-02.03.2017r., 06-09.03.2017r., 16-17.03.2017r., 21-22.03.2017r., 31.03.2017r.

¹ zwanej dalej PSG
² Dz. U. z 2011r. Nr 185, poz. 1092, zwaną dalej ustawą o kontroli

384

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił:

- płk SG Andrzej KALIŃSKI, Komendant Placówki Straży Granicznej w Dorohusku do dnia 03.03.2016r.,
- ppłk SG Andrzej POPKO, Komendant Placówki Straży Granicznej w Dorohusku w okresie od 04.03.2016r. do 16.09.2016r.,
- ppłk SG Andrzej BIELECKI, Komendant Placówki Straży Granicznej w Dorohusku w okresie od 17.09.2016r. do 31.03.2017r.

Bezpośrednim przełożonym w/w był Komendant Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli PSG w Dorohusku nr NA-DK-988/15 pod poz. 1/17.

I. Zakres kontroli.

Przedmiot kontroli obejmował:

- 1) legalność, rzetelność i celowość realizacji zadań służbowych związanych z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów od momentu ich ujawnienia do przekazania celem wszczęcia właściwego postępowania;
- 2) organizowanie i nadzorowanie wyżej wymienionych zdarzeń przez kierownika zmiany.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli była ocena postępowania funkcjonariuszy w przypadku ujawnienia zdarzenia związanego z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów, organizowania i nadzorowania tych działań przez kierownika zmiany oraz przekazania zatrzymanych rzeczy/przedmiotów funkcjonariuszom odpowiedzialnym za ich ostateczne zabezpieczenie (II linia), zbadania funkcjonującego mechanizmu w tym zakresie oraz ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości, przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także zebranie informacji zmierzających do doskonalenia działalności służbowej jednostki i jej komórek organizacyjnych w kontrolowanej tematyce.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

W myśl art. 51 ust. 1 ustawy o kontroli, w przypadkach uzasadnionych charakterem sprawy lub pilnością przeprowadzenia czynności kontrolnych w celu sporządzenia informacji dla kierownika jednostki kontrolującej, można zarządzić przeprowadzenie kontroli w trybie uproszczonym. W dniu 23.12.2016r. na adres Prokuratury Rejonowej w Chelmie skierowane zostało zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny przez nieustalonego funkcjonariusza lub pracownika Placówki SG w Dorohusku.

[REDAKTED]

[REDAKTED]

[REDAKTED]

[REDAKTED]

[REDAKTED]

[REDAKTED] Zastępca Komendanta Pan [REDAKTED] w zastępstwie Komendanta Nadbużańskiego

Oddziału Straży Granicznej w Chełmie, polecił wszczęcie kontroli w trybie uproszczonym w zakresie zbadania prawidłowości realizacji czynności w Placówce SG w Dorohusku od momentu ujawnienia zdarzenia, związanego z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów do momentu przekazania ich do II linii i wszczęcia właściwego postępowania celem ustalenia stanu faktycznego, porównania go do istniejącego wzorca (procedury), uregulowania i skorygowania wszelkich niedociągnięć dla zapewnienia pełnej sprawności i skuteczności realizacji zadań przez kontrolowaną jednostkę.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęto próbę do ustalenia stanu faktycznego i określenia oceny jednostki kontrolowanej w przedmiotowym zagadnieniu, dokonano analizy zdarzeń w Centralnej Bazie Danych Straży Granicznej - System Wspomagania Kierowania, związanych z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów w PSG w Dorohusku. Na tej podstawie wytypowano zdarzenia związane z zatrzymaniem towarów akcyzowych, ujawnionych przez funkcjonariuszy służby granicznej w drogowym przejściu granicznym w Dorohusku oraz bezpośredniej bliskości terenu przejścia, tj. [REDACTED]

[REDACTED] Do wyżej wymienionych przypadków dodano zdarzenia związane z ujawnieniem i podejrzeniem sfałszowania dokumentów uprawniających do wjazdu/wyjazdu z terytorium RP, które posłużyły do uzupełnienia zbadania mechanizmu postępowania funkcjonariuszy w przypadku ujawnienia zdarzenia związanego z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów, tj. do:

[REDACTED]

Z okoliczności towarzyszących zdarzeniu (pora nocna lub tzw. weekend) wynikało, że organizowanie i nadzorowanie podejmowanych przez funkcjonariuszy działań należało do obowiązków kierownika zmiany.

Podstawą dokonania ustaleń były materiały źródłowe, prowadzone i sporządzone w PSG w Dorohusku, tj. wstępna dokumentacja procesowa, sporządzana w chwili ujawnienia zdarzenia, pobrana z elektronicznych akt kontrolnych postępowań przygotowawczych, pomocnicza dokumentacja zawierająca opis czynności do wykonania w przypadku posiadania przez cudzoziemca towarów akcyzowych w postaci algorytmu postępowania funkcjonariusza Straży Granicznej w sytuacjach służbowych, procedura postępowania przy ujawnianiu rzeczy/przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia stanowiąca załącznik do polecenia nr 5/2017 Komendanta Placówki SG w Dorohusku oraz protokoły przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Zespół kontrolerów dokonał analizy prawidłowości sporządzania w/w dokumentacji, przeprowadził kwerendę pisemnych i ustnych wyjaśnień/oświadczeń funkcjonariuszy oraz weryfikację istniejących rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych pod kątem zapewnienia prawidłowej realizacji zadań objętych przedmiotem kontroli.

996
Przyjęto, że ocena końcowa kontrolowanej działalności zostanie sporządzona w formie opisowej bez zastosowania skali ocen⁴, która utrudniłaby sformułowanie oceny ogólnej i nie oddałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

- 1) W odniesieniu do zdarzenia [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] ustalono, że podjęte przez funkcjonariuszy PSG w Dorohusku czynności w momencie wykrycia przestępstwa, skierowane na wykrycie osób biorących udział w zdarzeniu i zabezpieczeniu dowodów rzeczowych przebiegały sprawnie. Wykorzystanie środków technicznych, funkcjonariuszy placówki do zabezpieczenia terenu, gdzie ujawniono towary akcyzowe oraz organizacja i koordynacja działań przez kierownika zmiany nie budziła zastrzeżeń. Ujęte osoby, mające związek z przemytem wraz z zatrzymanym towarem akcyzowym, zostały doprowadzone do pomieszczeń służbowych placówki, do budynku [REDAKTOWANE]. W tym budynku, w pomieszczeniu dla osób przesłuchiwanym, funkcjonariusze sporządzili dokumentację procesową, stanowiącą podstawę do wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W kwestii zabezpieczonych do postępowania dowodów rzeczowych w postaci papierosów bez polskich znaków akcyzy, jak wynika z wyjaśnień przyjętych od biorących udział w zdarzeniu funkcjonariuszy, nie pamiętali, bądź nie byli pewni, komu i kiedy je przekazali.

Dyżurujący wówczas technik kryminalistyki stwierdził, że w pomieszczeniu profosów wykonywał dokumentację pogładową ujawnionego plecaka i papierosów. [REDAKTOWANE]. Zgodnie z jego wyjaśnieniami, zdarzały się przypadki, że zatrzymane towary akcyzowe przechowywane były w pomieszczeniach techników, nie mniej od około roku może się to zdarzyć tylko w wyjątkowych sytuacjach.

Funkcjonariusz [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] Postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych sporządzone zostało w dniu zdarzenia, natomiast wykaz dowodów rzeczowych 5 dni później. [REDAKTOWANE]. Depozytariusz był informowany przez dochodzeniowca o zabezpieczonych dowodach rzeczowych i miejscu ich przechowywania, skąd zabierał je do magazynu.

Według kierownika zmiany, osoby zatrzymywane oraz zabezpieczone dowody rzeczowe, zgodnie z jego poleceniem, są doprowadzane na budynek [REDAKTOWANE] do pomieszczeń

⁴ w kontroli przyjmuje się różne skale ocen jakkolwiek spotyka się również oceny opisowe (nie stosuje się wtedy skali ocen obejmującej: ocenę pozytywną, ocenę pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami i negatywną) – zgodnie z wprowadzeniem do kontroli w administracji rządowej. Warszawa, marzec 2012r., str. 62
⁵ zwany też dochodzeniowcem

przy [REDACTED]. O takim fakcie informuje on dyżurnego dochodźcę. Po zapoznaniu się z notatką urzędową i protokołami zatrzymań, sporządza meldunek, wraz z opisem zdarzenia w CBD SG SWK.

(akta kontroli, str. 40-56, 154-157, 227-392, 976)

2) Odnosząc się do zdarzenia [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] stwierdzono, że sposób postępowania funkcjonariuszy przy ujawnieniu wykroczenia skarbowego oraz organizacja działań przez kierownika zmiany ukierunkowane były właściwie.

Natomiast postępowanie z zabezpieczonymi dowodami budziło wątpliwości w zakresie ich przekazania i przechowywania. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Kierownik zmiany wyjaśnił, że informację o ilości i wartości zatrzymanych towarów akcyzowych otrzymuje albo od funkcjonariuszy, którzy dokonali ujawnienia zdarzenia lub od technika, który sporządza dokumentację poglądową. Po sporządzeniu dokumentów procesowych funkcjonariusze ujawniający zdarzenie, dostarczają kierownikowi notatkę służbową, notatkę urzędową i protokoły zatrzymania rzeczy i/lub osoby. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Technik kryminalistyki potwierdził, że zdarzały się przypadki, w godzinach nocnych lub weekendowych, gdy papierosy zostawiane były [REDACTED], zapakowane do kartonu i opisane numerem RSD. Od nich te dowody odbierane były bezpośrednio przez depozytariusza i umieszczane w magazynie.

Nie odebrano wyjaśnienia od prowadzącego w/w postępowanie przygotowawcze z uwagi na przebywanie funkcjonariusza na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

(akta kontroli, str. 57-69, 393-440; 978)

3) W sprawie zdarzenia [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
również dotyczyły postępowania z ujawnionymi dowodami rzeczowymi.

902

[REDACTED],
[REDACTED]

Technik kryminalistyki stwierdził, że nie ma reguły kiedy sporządzana jest dokumentacja poglądowa z ujawnienia papierosów, o tym decyduje przełożony. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Taka była praktyka. [REDACTED]
[REDACTED] Jak dodał w/w, z reguły technik ma styczność z papierosami jako ostatni, gdyż wykonuje zdjęcia, uczestniczy w liczeniu tych papierosów, a także często zabezpiecza je na protokół oględzin miejsca. [REDACTED]
[REDACTED]

Rzadko też, wyjeżdżał w teren na zdarzenie.

Funkcjonariusz pełniący służbę jako profos, wyjaśnił, że sprawuje jedynie nadzór nad osobami, które oczekują w poczekalni na zakończenie procedury karnej lub administracyjnej. Nie sprawuje nadzoru nad zabezpieczonymi papierosami. Nigdy nie pozwoliłby na przechowywanie papierosów w izbie zatrzymań. Według niego, mogło być tak, że papierosy zostały przekazane technikowi i tam były przechowywane do momentu przekazania właściwej osobie.

Dyżurny dochodzeniowiec, w kwestii powyższych wyjaśnień stwierdził, że wcześniej rzeczywiście papierosy zostawiane były w pomieszczeniu technika. Nie pamiętał jednak czy w w/w sytuacji papierosy były zostawione u technika czy zabrane przez niego.

(akta kontroli, str. 70-74, 50, 65, 142-143, 441-474, 979)

4)

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Papierosy zostały dostarczone do budynku [REDACTED] po ich przeliczeniu zostały albo u profosa, albo na korytarzu przy izbie zatrzymań.
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] Jeżeli papierosy były składowane bezpośrednio przy techniku kryminalistyki, to przeważnie wykonywał on dokumentację podglądową. Z kierownikiem lub pomocnikiem kierownika zmiany uzgadniali jakie protokoły należy sporządzić. Funkcjonariusze, sporządzone przez siebie dokumenty nosili do sprawdzenia dochodzeniowcowi.

Kierownik zmiany, pełniący służbę w czasie przytaczanego zdarzenia, wyjaśnił, że funkcjonariusze z terenu przeważnie kontaktują się z pomocnikiem kierownika zmiany

od granicy zielonej, który z kolei informuje go o każdym ujawnieniu lub zatrzymaniu osób i towarów. Uzyskaną informację przekazuje też [redacted] Funkcjonariusze, po przyjeździe na placówkę sporządzają dokumentację, zazwyczaj w pokoju dla osób przesłuchiwanym. [redacted]

[redacted] W/w stwierdził, że zawsze pyta funkcjonariuszy, gdzie papierosy zostały i kto je przechowuje.

Technik kryminalistyki, w odniesieniu do powyższego stwierdził, że nie pamięta tych ujawnionych papierosów i dodał, że do pomieszczeń technika kryminalistyki wchodzi się przez korytarzyk, tzw. poczekalnię, gdzie zdarza się, iż oczekuje tam średnio od 3 do 5 osób, a raz było ponad 20 osób. Nie zdarzyło się, żeby na tym korytarzyku widział pozostawione papierosy.

Funkcjonariusz pełniący służbę profosa stwierdził, że w PSG Dorohusku [redacted]

[redacted] Problem polega na tym, że depozytariusz jest tylko od 7:30 do 15:30. [redacted]

[redacted]

Funkcjonariusz dochodzeniowo-śledczy wyjaśnił, że od pewnego czasu, tak około roku papierosów nie przechowuje się u technika. [redacted]

[redacted]

(akta kontroli, str. 75-85, 73, 143, 475-509, 980)

5) W sprawie zdarzenia [redacted]

[redacted] Funkcjonariusz ujawniający zdarzenie odebrał od zatrzymanego mężczyzny papierosy i umieścił je w niebieskim worku foliowym, który następnie przekazał kierownikowi zmiany albo pomocnikowi kierownika zmiany. [redacted]

[redacted] Dokumentację ze zdarzenia sporządzał w budynku [redacted], nie mając przy sobie odebranych papierosów. [redacted]

1000

[redacted]

[redacted]

[redacted]. Nie pamiętał też dlaczego tej przyczyny nie napisał w protokołach zatrzymania osób.

Funkcjonariuszka, która brała udział w czynnościach związanych z odebraniem rzeczy - papierosów od zatrzymanej kobiety wyjaśniła, że [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

tw. II linii kontroli.

Kierownik zmiany, pełniący wówczas służbę, wyjaśnił, że [redacted]

[redacted]. Pamiętał, że osoby były odseparowane i na pewno oddzielnie doprowadzone do budynku [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]. W tym konkretnym przypadku w zainteresowaniu funkcjonariuszy placówki było odnalezienie właściwego dokumentu u podróżnej, a papierosy zostały ujawnione przy okazji obszukania. Kierownik zmiany nie przypominał sobie aby informowano go o ilości i markach ujawnionych papierosów.

Funkcjonariusz pełniący w tym dniu służbę profosa wyjaśnił, [redacted]

[redacted]

Funkcjonariusz dochodzeniowo-śledczy wskazał, że do momentu przekazania mu dokumentacji od ujawniającego zdarzenie wraz z zatrzymanymi paszportami nie posiadał informacji nt. innych okoliczności związanych ze zdarzeniem [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]. Wszystkie dowody rzeczowe miał zabezpieczać i zbierać depozytariusz od osób ujawniających zdarzenie lub je przechowujących, np. od technika kryminalistyki. Stwierdził ponadto, że na nocnej i nie rzadko weekendowej służbie jest jeden funkcjonariusz dochodzeniowy, który w wyniku natłoku ilości zdarzeń granicznych oraz wynikających z systemów baz danych, nie jest w stanie zapewnić w sposób kompetentny obsługi tych wszystkich zdarzeń.

(akta kontroli, str. 86-95, 50-51, 147-150, 145-146, 33-38, 977)

6) Odnośnie zdarzenia

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] Funkcjonariusz biorący udział w zdarzeniu wyjaśnił, że przeliczał zatrzymane papierosy u dochodzeniowca, [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Kierownik zmiany w kwestii powyższego zdarzenia tłumaczył, że konsultował z dochodzeniowcem sposób udokumentowania czynności wykonanych przez funkcjonariuszy, natomiast papierosy były od razu przekazane do budynku [redacted]

Technik kryminalistyki stwierdził, że w godzinach rannych wykonywał zdjęcie poglądowe ujawnionych papierosów, które znajdowały się w torbie, w pomieszczeniu dochodzeniowca.

Funkcjonariusz [redacted]
[redacted]

Zazwyczaj w takich przypadkach, to za każdym razem sprawdza ilość i markę ujawnionych papierosów, które są przechowywane albo w sejfie w szafie metalowej, albo w garażu w wolnym boksie. (akta kontroli, str. 96-105, 80, 158-159, 510-549, 981)

7) W sprawie zdarzenia

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] Było to zasadą, że ujawnione papierosy składowane były w pierwszym wolnym boksie garażowym. [redacted]
[redacted]

[redacted] Dodał, że od lutego bieżącego roku, pobrane do oględzin dowody rzeczowe od prowadzącego postępowanie, kwitowane są na wykazie dowodów rzeczowych z podaniem daty i godziny.

Funkcjonariusz d [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Gdy depozytariusz pojawia się w służbie, to odbiera te dokumenty i umieszcza zabezpieczone papierosy w magazynie.

(akta kontroli, str. 106-111, 98-99, 80, 144-145, 550-565, 982)

8) W odniesieniu do zdarzenia

10021

[REDACTED]

Funkcjonariusz dochodzeniowo-śledczy stwierdził, że był wyłącznie rejestrującym zdarzenie, a dalsze czynności wykonywał inny dochodzeniowiec.

(akta kontroli, str. 112-113, 50, 68-69, 104-105, 109, 159-160, 566-611, 983)

W ramach powyższych czynności kontrolnych, zbadano dodatkowo sposób postępowania funkcjonariuszy w sytuacjach związanych z ujawnieniem i podejrzeniem sfalszowania dokumentów uprawniających do wjazdu/wyjazdu z terytorium RP. Ustalono, że podejmowane przez funkcjonariuszy PSG w Dorohusku czynności w momencie wykrycia przestępstwa oraz zabezpieczenie dowodów rzeczowych w postaci sfalszowanych dokumentów nie budziły większych zastrzeżeń. Organizacja i koordynacja działań przez kierownika zmiany przebiegała sprawnie. Osoby, mające związek z ujawnionym zdarzeniem wraz z zatrzymanym dowodem rzeczowym doprowadzane były do pomieszczeń służbowych placówki, do budynku nr 10. W pomieszczeniu dla osób przesłuchiwanym, funkcjonariusze sporządzali dokumentację procesową, stanowiącą podstawę do wszczęcia postępowania przygotowawczego. W kwestii zabezpieczonych do postępowania dowodów rzeczowych w postaci kwestionowanych dokumentów, tj. oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy i w jednym przypadku - zaświadczenia do przewozu materiałów niebezpiecznych ADR, jak wynika z wyjaśnień przyjętych od biorących udział w zdarzeniu funkcjonariuszy, funkcjonariuszy dochodzeniowo-śledczych i kierowników zmiany, przekazywane były bezpośrednio funkcjonariuszowi realizującemu czynności dochodzeniowo-śledcze.

[REDACTED]

(akta kontroli, str. 114-138, 51-52, 62-63, 65-66, 81-82, 139-141, 151-153, 160-174, 984-992)

Oceniając legalność, rzetelność i celowość realizacji zadań służbowych związanych z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów zespół kontrolerów stwierdził również uchybienia formalne związane ze sporządzaniem dokumentacji procesowej, będącej podstawą wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W protokołach zatrzymania osób (analizie poddano 10 protokołów) stwierdzono:

- brak wykreślenia podstawy zatrzymania wynikającej z ustawy o Straży Granicznej oraz
- wykreślenia pozostałych artykułów z kpk - 10 razy,
- brak postawienia znaku „x” w kratkach związanych z poinformowaniem o przyczynach

- zatrzymania i przysługujących prawach osoby zatrzymanej - 8 razy,
- w oświadczeniu osoby zatrzymanej nie wykreślono podstawy prawnej (kpk czy kpow) na mocy której zatrzymana została pouczone o przysługujących jej prawach - 8 razy,
- brak wykreślenia czy osoba zatrzymana była badana przez lekarza,
- brak odniesienia, co do przeciwwskazań medycznych w związku z żądaniem badania lekarskiego,
- brak wykreślenia czy użyto/wykorzystano środki przymusu bezpośredniego lub broń palną - 7 razy,
- nieczytelność zapisu, co do zgłoszonych zarzutów przez osoby uczestniczące w czynności, brak odniesienia do przyczyn odmowy złożenia podpisu w oświadczeniu zatrzymanego,
- brak wypełnienia nazwy prokuratora i wykreślenia jaką drogą poinformowano prokuratora,
- brak podpisu funkcjonariusza pod treścią związaną z zawiadomieniem prokuratora o zatrzymaniu osoby - 3 razy,
- błędna data zakończenia czynności zatrzymania osoby,
- brak wykreślenia czy protokół został odczytany osobiście czy przez protokolanta,
- brak podpisu funkcjonariusza pod treścią związaną ze zwolnieniem zatrzymanej osoby - 3 razy,
- brak danych dotyczących zwolnienia osoby zatrzymanej, daty i godziny zwolnienia i podpisu funkcjonariusza - 2 razy
- brak informacji o pozycji z książki zatrzymań.

W protokołach zatrzymania rzeczy (analizie poddano 14 protokołów):

- brak postawienia znaku „x” w kratce związanej z utwaleniem czynności za pomocą urządzenia rejestrującego, w kratce związanej z okazaniem legitymacji służbowej, w kratce związanej z dobrowolnym wydaniem rzeczy opisanych w protokole, w kratce związanej z prawem złożenia zażalenia na czynność zatrzymania rzeczy - 10 razy,
- nie pouczone o prawie złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie postanowienia o zatwierdzeniu zatrzymania dobrowolnie wydanych rzeczy,
- wypełniono część dotyczącą odebranego oświadczenia w sprawie możliwości doręczenia postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia zatrzymania przymusowo odebranych rzeczy, gdzie wyżej wskazano dobrowolne przekazanie rzeczy,
- nie wykreślono czy protokół został odczytany osobiście czy przez protokolanta - 4 razy,
- brak wykreślenia słowa danych informatycznych we wszystkich rubrykach oraz wykreślenia z podstawy czynności art. 236a. - 11 razy,
- brak postawienia znaku „x” w kratce spisu i opisu rzeczy wydanych dobrowolnie oraz w kratce związanej z pozycjami zabranych rzeczy - 4 razy,
- w spisie i opisie rzeczy wykreślono zdanie dotyczące wydanych dobrowolnie po wezwaniu dokonującego czynność (we wcześniejszych punktach protokołu zaznaczono, że rzeczy zostały wydane dobrowolnie) oraz nie oznaczono znakiem „x” w kratce związanej z zabraniem rzeczy na przechowanie.

(akta kontroli, str. 215-225, 227-975)

4004

Z wyjaśnień złożonych przez kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że w przedstawionych przypadkach funkcjonariusze zabezpieczający przedmioty lub rzeczy zobowiązani byli do ich przekazania bezpośrednio funkcjonariuszowi dochodzeniowo-śledczemu, wszczynającemu postępowanie przygotowawcze. Nie mniej, do 20.02.2017r. nie było opracowanych wewnętrznych procedur związanych z kontrolowaną tematyką. Natomiast przekazana przez Komendanta PSG w Dorohusku, pomocnicza dokumentacja zawierająca opis czynności do wykonania w przypadku posiadania przez cudzoziemca towarów akcyzowych w postaci algorytmu postępowania funkcjonariusza Straży Granicznej w sytuacjach służbowych nie zawierała trybu przekazywania ujawnionych dowodów rzeczowych, jak również sporządzonej na tą okoliczność dokumentacji. Wskazano ponadto, że rolą techników kryminalistyki, zgodnie z punktem szczegółowego zakresu obowiązków, była bezpośrednia pomoc funkcjonariuszowi dochodzeniowo-śledczemu w czynnościach związanych z zabezpieczeniem rzeczy/przedmiotów do postępowania przygotowawczego oraz stały nad nimi nadzór. (akta kontroli, str. 26-28, 207-214)

Biorąc pod uwagę zgromadzone w ramach czynności kontrolnych wyjaśnienia w zakresie postępowania z dowodami rzeczowymi, od momentu ich ujawnienia do przekazania celem wszczęcia właściwego postępowania, wskazują jednoznacznie, że w okresie poddanym kontroli nie funkcjonował żaden mechanizm ani algorytm związany z postępowaniem z zatrzymanymi wyrobami tytoniowymi. [REDAKTED]

[REDAKTED]. Odpowiedzialność za dalsze przechowywanie tych dowodów cedowana była na dowolną, inną osobę, bez zdawania sobie sprawy z ewentualnych dalszych konsekwencji takiego postępowania. Analizowane powyżej zdarzenia, związane z ujawnieniem niewielkich ilości wyrobów tytoniowych, ewidentnie ukazują nieprofesjonalne podejście zarówno funkcjonariuszy ujawniających zdarzenie, jak i funkcjonariuszy dochodzeniowo-śledczych oraz kierowników zmiany do zabezpieczonych dowodów rzeczowych. [REDAKTED]

Z materiału zgromadzonego w trakcie kontroli wynika, że dowody rzeczowe w postaci wyrobów tytoniowych zabierane były z miejsca ich przechowywania bezpośrednio przez depozytariusza, bez udziału dochodzeniowca, który powinien przekazać dowody depozytariuszowi razem z Wykazem dowodów rzeczowych (...).

Należy zatem wskazać, że w okresie poddanym kontroli, w Placówce SG w Dorohusku nierzetelnie realizowano zadania służbowe związane z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów od momentu ich ujawnienia, a sprawowany nadzór nad przedmiotowym zagadnieniem był niewystarczający i mało skuteczny.

Zwrócono również uwagę na pewne elementy realizowanych przez funkcjonariuszy PSG w Dorohusku czynności służbowych, związanych z tematyką kontroli. Z przyjętych wyjaśnień wynika, że w kilku przypadkach funkcjonariusze nie realizowali czynności obszukania osoby zatrzymanej, albo wykonywali tę czynność niewłaściwie.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 września 2014r. w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. z 2014r., poz. 1297) sprawdzenie, czy osoba posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty, przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego, przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi i urządzenia telekomunikacyjne następuje podczas czynności zatrzymania.

[REDACTED]

W większości przypadków funkcjonariusze dochodzeniowo-śledczy osobiście odbierają stosowną dokumentację od funkcjonariuszy ujawniających zdarzenia, ale ustalenia wskazują też na sporadyczne przypadki, gdy przedmiotowa dokumentacja zostawiana jest np. funkcjonariuszowi wykonującemu czynności profosa, kierownika zmiany lub technika kryminalistyki. Jak wyjaśniają funkcjonariusze dochodzeniowo-śledczy, podstawą wszczęcia postępowania przygotowawczego jest informacja (dokumentacja) o zaistniałym zdarzeniu uzasadniającym podejrzenie, że popełnione zostało przestępstwo. Zdarzały się sytuacje, jak wyjaśniali, że informacja o zdarzeniu, była przekazywana po upływie nawet kilku godzin. Z jednej strony wynikało, to z braku przepływu tych danych pomiędzy kierownikiem zmiany a dochodzeniowcem, z drugiej strony z wydłużającego się czasu sporządzania dokumentacji przez funkcjonariuszy ujawniających zdarzenie, jak również podejmowania decyzji o istnieniu przesłanek do zatrzymania osoby. Czasami doprowadzało to do sytuacji, że kończący zmianę funkcjonariusz dochodzeniowo-śledczy nie otrzymywał kompletu dokumentów i zabezpieczonych przedmiotów/rzeczy do sprawy. Takie sytuacje, wynikały również, w przypadku natłoku zdarzeń, gdzie jak twierdzili funkcjonariusze dochodzeniowo-śledczy, nierzadko w godzinach nocnych lub weekendowych pełnią dyżury pojedynczo.

Nie mniej odnotowano też informacje sygnałne przekazywane przez funkcjonariuszy I linii na temat trudności w komunikacji z funkcjonariuszami dochodzeniowo-śledczymi.

[REDACTED]

Brak właściwej komunikacji pomiędzy funkcjonariuszami I linii i funkcjonariuszami dochodzeniowo-śledczymi prowadzi do błędów w sporządzanej dokumentacji procesowej oraz wpływa na sposób postępowania funkcjonariuszy I linii z zabezpieczonymi dowodami rzeczowymi/przedmiotami.

Zastrzeżenia budził też sposób przekazywania dowodów rzeczowych do magazynu depozytowego PSG w Dorohusku, bez udziału funkcjonariusza dochodzeniowo-śledczego. Jak wyjaśniali funkcjonariusze, w PSG w Dorohusku obowiązki depozytariusza pełni jeden funkcjonariusz w godzinach 7:30-15:30., gdzie gro sytuacji związanych z ujawnieniem i potrzebą zabezpieczenia dowodów rzeczowych ma miejsce w godzinach wieczornych i nocnych lub weekendowych.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych, w PSG w Dorohusku w dniu 20.02.2017r. opracowano procedurę postępowania przy ujawnianiu rzeczy/przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia, w której wskazano, że funkcjonariusz ujawniający zdarzenie odpowiada za zatrzymany przez siebie przedmiot aż do momentu przekazania rzeczy funkcjonariuszowi odpowiedzialnemu za wszczęcie postępowania przygotowawczego, natomiast w notatce urzędowej, stanowiącej podstawę do wszczęcia postępowania przygotowawczego, zawiera informację o przekazaniu zabezpieczonego przedmiotu funkcjonariuszowi dochodzeniowo-śledczemu. Następnie określono, że w przypadku ujawnienia wyrobów tytoniowych, funkcjonariusz dochodzeniowo-śledczy pobiera klucz do garażu nr 20, w którym mają być tymczasowo przechowywane ujawnione papierosy. Wraz z funkcjonariuszem ujawniającym zdarzenie dochodzeniowiec ponownie przelicza papierosy i zabezpiecza garaż poprzez odcisnięcie referentki i zdanie klucza uprawnionym osobom. Funkcjonariusz ujawniający w notatce urzędowej wpisuje dane funkcjonariusza, któremu przekazał wyroby tytoniowe, przyjmujący kwituje ich odbiór na tej notatce.

(akta kontroli, str. 176-180)

Zespół kontrolerów stwierdził, że sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań związanych z realizacją czynności od momentu ujawnienia zdarzenia, związanego z zatrzymaniem rzeczy lub przedmiotów do momentu przekazania ich do II linii celem wszczęcia właściwego postępowania, został określony w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy pełniących służbę kierownika zmiany placówki, jednak nie był on realizowany w sposób gwarantujący bezbłędny przebieg czynności służbowych, podobnie jak zobowiązana do tego kadra kierownicza.

(akta kontroli, str. 181-204)

IV. Wnioski i zalecenia.

Mając na uwadze ustalenia kontroli, w celu wyeliminowania stwierdzonych uwag oraz usprawnienia działalności kontrolowanej jednostki w obszarze realizacji zadań służbowych związanych z zatrzymaniem rzeczy/przedmiotów od momentu ich ujawnienia do przekazania celem wszczęcia właściwego postępowania, organizowania i nadzorowania wyżej wymienionych zdarzeń przez kierownika zmiany oraz poprawy skuteczności nadzoru służbowego polecam:

1. W opracowanej w dniu 20.02.2017r. procedurze postępowania przy ujawnianiu rzeczy/przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia jednoznacznie wskazać:
 - miejsce dokonywania obszukania osoby zatrzymanej - w zależności od miejsca faktycznego zatrzymania osoby,
 - sposób przekazywania dokumentacji z ujawnienia zdarzenia wraz z dokumentami osobistymi osób zatrzymanych lub podejrzewanych o udział w zdarzeniu - bezpośrednio funkcjonariuszowi dochodzeniowo-śledczemu,
 - obowiązek zawierania daty, godziny i czytelnych podpisów funkcjonariuszy przy informacjach o przekazywaniu zabezpieczonych przedmiotów/rzeczy funkcjonariuszowi dochodzeniowo-śledczemu,
 - sposób postępowania w przypadku konieczności złożenia kolejnych dowodów rzeczowych w garażu nr 20, w którym będą już złożone dowody do innego postępowania.
2. Wyznaczyć drugiego funkcjonariusza, który będzie wykonywał obowiązki depozytariusza w zastępstwie lub w przypadku różnego rodzaju absencji pełniącego obecnie te zadania funkcjonariusza;
3. Zmienić formę pełnienia dyżurów funkcjonariuszy dochodzeniowo-śledczych tak, aby zapewnić właściwą obsadę do realnego zapotrzebowania i potrzeb zabezpieczenia zdarzeń granicznych;
4. Dokonać przeglądu dysku sieciowego N06-ALL zawierającego odwzorowane dokumenty procesowe celem sprowadzenia ich do aktualnie obowiązujących wzorów;
5. Uregulować sposób niezwłocznego przekazywania informacji pomiędzy kierownikiem zmiany a dyżurnym funkcjonariuszem dochodzeniowo-śledczym o ujawnionym zdarzeniu, zatrzymaniu osób/rzeczy;
6. Unormować sposób przekazywania dowodów rzeczowych, zarówno z magazynu depozytowego, jak i z akt postępowania technikowi kryminalistyki celem przeprowadzenia odpowiednich badań;
7. Fakt przekazania przez funkcjonariusza prowadzącego postępowanie przygotowawcze dowodów rzeczowych innemu funkcjonariuszowi lub przechowywania ich w innym miejscu niż magazyn depozytowy placówki każdorazowo odzwierciedlać w „Wykazie dowodów rzeczowych (...)” w kolumnie „Uwagi” (data, imię i nazwisko oraz podpis funkcjonariusza, który przyjął dowód rzeczowy), natomiast wydanie dowodu rzeczowego z magazynu powinno odbywać się za stosownym pokwitowaniem, które należy podpinać do Wykazu dowodów rzeczowych (...);
8. W ramach doskonalenia zawodowego przeprowadzić praktyczne szkolenie obejmujące sporządzanie wstępnej dokumentacji procesowej na przykładzie konkretnych zdarzeń granicznych, stosowania procedury zatrzymywania osób/rzeczy i postępowania z ujawnionymi dowodami rzeczowymi;
9. Uregulować sposób składania podpisów przez osoby sporządzające dokumentację związaną z zatrzymaniem osoby, jak i zapoznających się z tą dokumentacją, w taki sposób by pozwalał na jednoznaczną identyfikację osoby podpisującej;

10. Wypracować sposób bieżącego sprawowania nadzoru nad poprawnością wypełniania/sporządzania wstępnej dokumentacji procesowej, realizowania procedury zatrzymywania osób/rzeczy i postępowania z ujawnionymi dowodami rzeczowymi.
- V. Na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli, kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie **3 dni roboczych** od dnia otrzymania sprawozdania, ma prawo przedstawić do niego stanowisko. Nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli. W przypadku nie formułowania stanowiska proszę o poinformowanie drogą e-mailową - intranet (Janusz Korkosz/nadbużański/stgr) we wskazanym wyżej terminie.
- VI. Informację o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie **do 30 czerwca 2017r.**, za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli.
- VII. Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

Podpis kierownika jednostki kontrolującej:

KOMENDANT
Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej
ul. 27 Wotyńskiej Dywizji AK

..... gen. bryg. SG Wojciech KROWCZYŃSKI

Wykonano w 2 egzemplarzach:

Egz. nr 1 – Komendant PSG w Dorohusku

Egz. nr 2 – ad acta

Wykonał: zespół kontrolny, tel. 6655270

Dnia 27.04.2017r.